T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 336
KARAR NO : 2018 / 390
KARAR TR : 25.6.2018

ÖZET: Sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.A. Türk Sigorta Şirketi
Vekilleri : Av. D.P., Av.H.L.P., Av.A.K.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. Z.Ö., Av.A.A.M.

O L A Y : Davacı vekili; müvekkil şirkete sigortalı 07 K... plakalı aracın, 18.10.2011 tarihinde, Antalya şehir merkezi istikametinden Akdeniz Bulvarını takiben Kemer istikametine seyir halinde iken, Asat Hurma Arıtma tesisleri karşısına geldiğinde trafik işaretlerinin yetersizliğinden dolayı yapım ve çalışma alanına girdiğini, orta refüj tarafına sürüklenip devrilerek beton kütlelere çarpması sonucu hasara maruz kaldığını; trafik kaza tutanağına göre, yolda çalışma olduğuna dair, yeterli uyarıcı levha ve tehlike işareti olmaması ve eksik olmasından dolayı kazanın meydana geldiğini; davalının, yol üzerinde güvenlik için gerekli işaretlemeleri yapmaması, nitekim, KTK.nun 13. maddesinde, karayolunun yapımı, bakımı ile görevli ve sorumlu tüm kuruluşların karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlü olduklarının hükme bağlandığını; hasar nedeniyle aracın pert olduğunu, 6.242,00 TL rayiç bedel ve hasar tespit edildiğini, bu miktarın, 29/11/2012 tarihinde sigortalı vasıta sahibine ödendiğini; 2918 sayılı Kanunun 7. maddesi gereği, Kumluca Antalya bölünmüş devlet yolunun emniyetinden sorumlu olan davalının, yol çalışması esnasında yolun güvenliği için gerekli önlem, bakım ve işaretlemeyi yapmadığını; trafik kazası tespit tutanağında belirtildiği gibi; yoldaki düzenleme/bakım çalışmalarında davalı idare veya yoldaki işi, çalışmayı ihale ettiği şirketin, çalışma yaptığı yolun güvenliği için gerekli levha ve işaretleri yetersiz koyduğunu, levhaların yere devrilmiş olduğunun anlaşıldığını; davalının 6/8 oranında, sigortalının 2/8 oranında kusurlu olduğunu, kusur oranına isabet eden 4.681,50 TL. üzerinden davalarını açtıklarını; kasko tazminatını ödeyen müvekkilinin, TTK. 1301. maddesine göre, sigortalısının hukukuna halef olduğunu ifade ederek; rücuya konu 4.681,50 TL zararın, davalıya başvuru tarihi olan 27.01.2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan istemiyle 21.5.2012 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 3.İDARE MAHKEMESİ: 4.6.2013 gün ve E:2012/664, K:2013/548 sayı ile "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; Tanımlar başlıklı 3.maddesinde ise, trafik için kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanların karayolu olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacı şirketçe sigortalanan 07 K... plakalı aracın 18.10.2011 tarihinde Antalya şehir merkezi istikametinden Akdeniz Bulvarını takiben Kemer istikametine seyir halinde iken Asat Hurma Arıtma Tesisleri karşısına geldiğinde yol yapım ve çalışma alanına girmesi sonucu maddi hasarlı trafik kazasının oluşumunda şehirler arası yolun bakım ve onarımından sorumlu davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle sigortalısına ödediği tutarın kusuruna isabet eden 4.681,50 TL'sinin tazmini istemiyle iş bu davanın 21.5.2012 tarihinde açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 2918 sayılı yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile geçici 21. maddesi gözetildiğinde, anılan tarihten sonra açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı verinin görevli bulunduğu anlaşılmaktadır.

Nitekim. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 8.4.2013 tarihli E:2012/306, K:2013/482 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca

görev yönünden reddine…" karar vermiş; itiraz edilmesi üzerine, Antalya Bölge idare Mahkemesince; 31.1.2014 gün ve E:2013/3084, K:2014/318 sayı ile onanan karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle 21.3.2014 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Antalya 7.Asliye Hukuk Mahkemesi: 24.12.2015 gün ve E:2014/166, K:2015/390 sayı ile davayı 1 - Kadıahmetoğulları Asfalt İnş. Taah. San. ve Tic.A.Ş. ile 2-Eksen Proje İnşaat A.Ş.'ne de ihbar ederek uyuşmazlığın esasını incelemiş ve davanın kabulüne karar vermiştir. Bu kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 17.Hukuk Dairesi; 6.11.2017 gün ve E:2016/17122, K:2017/10155 sayı ile "(…) Dava, trafik kazası nedeniyle ödenen tazminatın hizmet kusuru nedeniyle sorumlu belediyeden rücuen tahsili istemine ilişkindir.

Dosya kapsamına göre, davacı tarafından aynı istemli davanın öncesinde idari yargıda açıldığı, Antalya 3.İdare Mahkemesi'nin 2012/664-2013/548 sayılı kararı ile Adli Yargı'nın görevli olması nedeniyle görevsizlik kararı verildiği, daha sonra Antalya Bölge İdare Mahkemesi'ne başvurulduğu 2013/3084-2014/318 Sayılı ilamıyla kararın onandığı ve böylece kararın kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler (Değişik ikinci fıkra: 23.7.2008 - 5791/9 md.). Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında H.G.K, kararları ve Daire uygulamalarına göre mahkemece, idari yargının görevli olduğu nazara alınarak 2247 sayılı Yasanın 19. maddesi gereğince işlem yaparak Uyuşmazlık Mahkemesine başvurması ve sonucuna kadar davayı ertelemesi gerekirken yazılı olduğu şekilde verilen hükmün bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile verilen hükmün BOZULMASINA…" karar vermiştir.

ANTALYA 7.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 6.3.2018 gün ve E:2018/53 sayı ile bozma ilamındaki gerekçelerin usul ve Yasaya uygun bulunduğundan, uyulmasına karar verildiği, bozma ilamı gereğince davanın niteliği gereği idare mahkemesinde görülüp çözümlenmesinin gerektiği, idare mahkemesi tarafından verilen görevsizlik kararının kesinleştiği ve adli ve idari yargı arasında görevle ilgili uyuşmazlık oluştuğu gerekçesiyle; uyuşmazlığın giderilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, Uyuşmazlık Mahkemesinden verilecek kararın sonucunun beklenmesine; Uyuşmazlık Mahkemesinde işin sonuçlanmasına kadar dosyanın duruşmadan çekilmesine karar vermiş; daha sonra, Mahkemece 19.4.2018 tarihli üst yazıyla gönderilen dosya, 4.5.2018 tarihinde kayıtlarımıza girmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 25.06.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Asliye Hukuk Mahkemesince, Yargıtay 17.Hukuk Dairesinin bozma kararı doğrultusunda, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı dosyasının Mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda seyir halindeyken meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sonucu hasara uğrayan sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini karşılayan sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri,

aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fikra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirketçe sigorta edilen 07 K... plakalı aracın 18.10.2011 tarihinde Antalya şehir merkezi istikametinden Akdeniz Bulvarını takiben Kemer istikametine seyir halinde iken Asat Hurma Arıtma Tesisleri karşısına geldiğinde yol yapım ve çalışma alanına girmesi sonucu maddi hasarlı trafik kazası meydana geldiği; kazanın oluşumunda şehirler arası yolun bakım ve onarımından sorumlu olan ve çalışma yapılan yolun güvenliği için gerekli levha ve işaretleri yetersiz koyan davalı idarenin kusurunun bulunduğu iddia edilerek, sigortalıya ödenen tutarın, kusur oranına göre, 4.681,50 TL'sinin rücuen tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Antalya 7.Asliye Hukuk Mahkemesinin 6.3.2018 gün ve E:2018/53 sayılı başvurusunun

reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Antalya 7.Asliye Hukuk Mahkemesinin 6.3.2018 gün ve E:2018/53 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 25.06.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Birgül
AYDIN	TUNÇ	KURT